

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Art. IV. An à Libro Concordiæ, à quo dicitur restituta?

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

quid tenendum. Deinde etiam si (quod tamen verum non est) Carolus Imperator aut Eerdinandus Rex attentasset approbare Confessionem Augustanam, nulla tamen & irrita fuisset huiusmodi approbatio, utpote profecta ab eo, cui nulla in rebus fidei & Religionis potestas. Ad Episcopos & Summum Pontificem res sacræ pertinent, non ad Principes Sæculares. Si iudicium est Episcoporum, ait S. Athan. in ep. ad solitariam vitam agen-

tes, quid commune cum eo habeat Imperator? si contra ista minis Casaris constantur, quid opus est hominibus titulo Episcopis & quando à condito eva auditum est, iudicium Ecclesie ab Imperatore suam auctoritatem accepisse, aut quando unquam hoc pro iudicio agnitum est?

Frustra igitur & inani labore nituntur Confessionista auctoritatem sibi emendicare à Carolo Imperatore. Sed ulterius.

ARTICULUS IV.

An Confessio Augustana sufficientem auctoritatem obtineat à Libro Concordiæ, à quo dicitur restituta?

SUMMARIUM.

1. Liber Concordiæ ad tollendas discordias ordinatus,	5. Nec immeritò, quia desicit à Confessione Augustana, quam tamen restituere intendit.
2. Quæ nimium quantum invaluèrant inter Confessionistas.	6. Quia continet novos errores.
3. Auctore Smidelino, & subscriptibus multis Protestantium millibus, in lucem prodijt;	7. Et plura mendacia.
4. Multis tamen etiam se opposentibus.	8. Proinde Liber Concordiæ non attollit, sed potius deprimat auctoritatem Confessionis Augustanæ.

1. Sciendum 1. à Lutheranis, cum notarent maxima inter suos dissidia, ac innumeras discordias circa fidei suæ & Confessionis Augustanæ articulos, compositum esse *Librum*, ut vocant, *Concordiæ*, quo scilicet ad unionem & concordiam revocarentur omnes Confessionista; sed infelici eventu, ut postea videbimus. Porro

dissidia & discordias, quibus inter se dissidebant Confessionis Augustanæ sectatores, & propterea Catholicis ludibrio, suis autem contemptui fiebant, huic libro ansam dedisse, certum est ex ipsorummet confessione; quippe

Sciendum 2. Ipsum *librum Concordiæ* Tubingæ in Wittenbergia anno 1580, impressum f. 253. b. in præfatione

tione fateri, Theologos quosdam Confessionis Augustanæ ab hac in magni momenti articulis defecisse, genuinum illius sensum non assecutos, vel alienum inducere conatos; unde orta inter eos, qui se Confessionis Augustanæ membra asserbant, dissidia non levis momenti aut solummodo de verbis fuisse, sed de rebus tanti ponderis, ut opiniones Partis errantis in Ecclesia nec tolerari nec excusari possent. Fatur insuper in prima præfat. Confessionem Augustanam à suis sectatoribus multas & magnas mutationes & corruptiones passam esse: quibus proinde mederi cupiat restituendo puram & invariabilem Confessionem Augustanam, prout nempe oblata est anno 1530. Carolo V. atque genuinum illius sensum declarando.

5. Sciendum 3. huic libro Concordiæ, quem iussu Ludovici Ducis Wirtenbergiæ primitus cudere cepit Smidelinus Tubingensis Academiæ Cancellarius, promovente plurimum Augusto Saxonie Electore, postea subscripsisse ad octo millia Protestantium, nimirum Professores, Ministros, Concionatores, Ludimagistros, Hypodidascalos. Quæ subscriptio, quamvis videatur numerosa, & ad conciliandam ex numero auctoritatem apta, tamen argumentum est paucitatis. Nam si Catholica Ecclesia talem subscriptionem requireret, non octo tantum millia, sed plùs quàm octingenta millia facili negotio ad obsequium starent parata, imò innumera- biles Presbyteri, Diaconi, Pastores, Rectores scholarum &c. non solum in Germania, ut factum in libro Con-

R. P. Pichler Theol. Polemica,

cordiæ, verum etiam in Italia, Hispania, Gallia, America, Brasilia, India &c. Verum ab Apostolicis temporibus in nullo Concilio vel Generali, vel Nationali, aut Provinciali potestas subscribendi facta est hominibus privatis, sed solum Prælati, jurisdictione Ecclesiastica præditi. Si addita sunt etiam nomina Imperatorum, Regum, aut Principum, factum id est non ad ferendam sententiam, sed in signum consensûs.

4. Sciendum 4. Multos ex Confessionistis etiam huic libro Concordiæ non acquiescisse, imò sese opposuisse intergras Regiones, Urbes, & Universitates, celebres, etiam si se addictas profiterentur Confessionis Augustanæ; scilicet opposuit se Dania, Holfatia, Magdeburgum, Norimberga, Spira, Wormatia, Francofurtum, Argentina, Brema, urbs & Universitas Helmstadiensis, Universitates Suecica, Theologi Anhaltini, Thuringienses, Brunsvicenses, qui aiunt, hoc libro deceptos fuisse Principes & Subditos, item Wittebergenses, qui eam unà cum Auctore, & filio Lutheri (qui Smidelinum commendare volebat) lapidibus impetebant. Rex Daniæ illam consecravit flammis: ut nihil dicam de alijs Principibus, Hassis, Palatinis, Bipontinis, Saxonibus Mechelburgensi & Lawenburgensi, de Ducibus Pomeraniæ & Prussia &c. quorum plurimi recusarunt subscriptionem hujus libri, ut refert Hospinianus in *Concordia discordia* c. 35. apud Forerum. q. vex. p. 2. l. 2. f. 3. Heshusius Theologus Lutherus appellabat librum infelicem, quo Auctores Ecclesiam in-

Uuuu 2

fectio-

ferioris Saxoniae deceperint, alij his verbis exhibebant.

*In libro vita qui non potuerit notari,
Nomen in hunc librum composuere sum.*

Item

*R. habet Aufonium liber hic, habet
R^g Pelasgum.*

R. habet Hebraum, prateraque nihil.

Hoc est, nihil nisi errores habet. Denique bene notandum Protestantibus est iudicium, quo Theologi Anhaltini contra Apologiam Doctorum Erfurdensium Concordistas arguunt, quod scilicet deficiant à Lutheri doctrina & simul à Confessione Augustana, cui tamen tota pax Religionis innititur. Ex quibus palam fit, hunc librum Concordiae non Concordiae inter Confessionistas, sed potius novarum discordiarum originem existisse, adeoque profus infelicem, parumque aptam ad auctoritatem Confessionis Augustanae faciendam, ut magis patebit ex sequentibus.

5. Dico 1. Liber Concordiae plurimum defecit à Confessione Augustana primava, prout oblata est Carolo V. licet saepius profiteatur, se illam restituere, ac puram invariataeque propinare. Probat 1. Confessio Augustana in praef. agnoscit Papam pro Capite Ecclesiae Christianae, cum fateatur, eum posse convocare Episcopos & indicere Concilium Generale, ad quod Con-

cilium in forma Juris appellavit. Econtra Liber Concordiae non solum negat superioritatem Papae, sed etiam Antichristum eum appellat, cui resistendum: Man soll sich aus Noth wider ihn/ als den rechten Antichrist setzen. f. 159. edit. Tubing.

Probat 2. Confessio Augustana nec verbulo docet, Humanitatem Christi esse ubique, sed potius contrarium, dum juxta interpretationem libri Concordiae in 1. art. docet, unum esse imensum: dum docet Christi naturam, resurrectionem, descensum ad inferos, ingressum per januas clausas, ascensionem, adventum futurum in die iudicij; nam si Christus etiam secundum naturam humanam sit ubique, & in omniloco, in quo existit ejus Divinitas, quomodo verificantur haec verba venturus, ascendens, resurgens, nascens? &c. Certè si Humanitas Christi est ubique, tunc Christus non solum fuisset in utero Virginis, sed etiam in utero cujuslibet feminae, imò & viri. Econtra Liber Concordiae docet aperte, Christum esse ubique etiam secundum naturam humanam, & esse debere propter unitatem Personae, quae est in Christo. Fol. 312. edit. Tub. de Christo ita loquitur: Ist Er nun Natürlich und Persönlich / wo er ist / so muß Er daselbst auch Mensch seyn / dann es seynd nit zwo zertrennte Persohnen / sondern ein einige Persohn zc. und wo du kanst sagen / hier ist Gott / da must du auch sagen / so ist Christus der Mensch auch da / und wo du einen Ort zeigst

gen würdest / da Gott wäre / und nicht der Mensch / so wäre die Ver-
sohn schon zertrennet / weil ich als
dann mit der Wahrheit könnte sagen /
hier ist Gott / der nicht Mensch ist /
und noch nie Mensch worden / 2c. Wo
du mir Gott hinsiehst / da mußt du
mir die Menschheit mit hinsehen / sie
lassen sich mit sündern / 2c.

Confirmatur. Liber Concordiæ do-
cet, nullum esse Purgatorium, pro
defunctis non esse orandum, anti-
quum in Ecclesia Missarum & offi-
cium esse abrogandum, in Sacramen-
to Eucharistiæ permanere substantiam
panis & vini cum Corpore & Sanguine
Christi &c. sed hæc aliena sunt à
Confessione Augustana: ergo Liber
Concordiæ plurimum defecit à Con-
fessione Augustana.

6. Dico. 2. Liber Concordiæ multos
continet errores, & mendacia: ergo
est nullus auctoritatis. Ant. prob.
docet 1. Quod Christus non so-
lum ut homo, sed etiam ut Deus,
fuerit obediens Patri. 2. Quod Chri-
stus perfunctus sit munere Mediatoris
non solum per naturam humanam,
sed etiam per divinam. 3. Quod
natura humana Christi sit ubique. 4.
Quod humanitati Christi verè & reali-
ter collata sint multa attributa Divi-
na, ut Omnipotentia, Omniscien-
tia, Omnipresencia, atque aded ipsa
Divina Majestas. Sed hæc dogmata
sunt errores. 1. quidem, quia sic
Christus fuisset minor Patre etiam se-
cundum Divinitatem, nec ipsi cor-
qualis, consubstantialis, seu *opodior*,
qui fuit error Ariatorum. 2. Quia

est contra S. Paulum, qui 1. Tim.
2. docet, Christum quæ hominem
fuisse Mediatorem inter Deum & ho-
mines, dicens: unus est Mediator
Dei & hominum *homo* Christus JE-
SUS: ubi Apostolus signanter addit
terminum *homo*, ut scilicet indicet,
secundum quam naturam Christus sit
Mediator. Deinde non potest dari
medietas, ubi eadem est distantia:
sed Christus quæ Deus habet eandem
distantiam à Deo Patre: ergo ipsi
non quæ Deo sed quæ homini conve-
nit medietas, & Mediatoris officium;
nam *ut Deus* non est inferior Patri,
sed *ut homo*: sub qua ratione est eti-
am superior nobis, quia sine labe
peccati: igitur ut homo est Deo in-
ferior, & nobis superior, & sic me-
diat inter Deum & nos homines. 3.
Quia est contra Scripturam, quæ Mat.
ult. dicit: *non est hic, surrexit*, item
contra alia Mysteria fidei, ut vidimus,
& contra rationem, quæ horret ad-
mittere creaturam immensam. 4. Quia
est contra Symbolum S. Athanasij,
quod docet *unum esse Omnipotentem,
unum Omniscium, unum Immensum
&c.* non plures.

Supersedeo speciatim referre singu-
la mendacia, quæ continentur in Li-
bro Concordiæ, & à Bellarmino sexa-
ginta septem numerantur, quorum
1. est statim in præfatione, ubi dici-
tur Confessio Augustana in totum
terrarum orbem sparsa ubique percree-
buisse, & in ore omnium esse capisse:
quod tamen evidenter est falsum;
nam in Asia & Africa omnino exu-
lat Confessio Augustana, in Europa
Uuuu 3 in

in maximis Provincijs non est recepta, uti nec in America, & serè nullam præter paucos Germania & Septentrionis Provincias reperire est in Orbe, quæ Confessionem Augustanam publicè profiteatur. Alterum mendacium, apud Bellarminum in iudicio de Libro Concordiæ nono loco relatum, est, cum dicit, nostros Concionatores olim parùm docuisse de operibus, quæ Deo placent, tantum urfisse puerilia & non necessaria opera, nunc verò à Lutheranis admonitos hæc dediscere, & incipere fidei mentionem facere &c. quæ omnia apertè sunt falsa, ut patet legenti Sermones S. Bernardi, Petri Damiani, Innocentij tertij, Thomæ Aquinatis, Vincentij, Bernardini, Laurentij Justiniani &c. in quibus de Symbolo, de Decalogo, de Oratione

Dominica, de omnibus vitijs, omnibusque virtutibus pulcherrimæ & copiosissimæ doctrinæ reperiuntur. Breuitatis gratiâ omitto reliqua, uti etiam contumeliosa verba, quibus Catholicos impetit Liber Concordiæ, *Esel / grobe Esel / ungeschickte Esel* illos vocitando.

Dico 3. Confessioni Augustanæ nulla accedit auctoritas à Libro Concordiæ, sed potius grave præiudicium. Prior pars patet ex assertione secunda, in qua ostenditur, multos crassos errores, & aperta mendacia contineri in Libro Concordiæ. Posterior pars ex assertione prima, in qua ostenditur, quantum defecerit Liber Concordiæ à Confessione Augustana, eò quidem majori præiudicio, quò plures per Saxoniam, Sueviam &c. Libro Concordiæ subscriperunt.

ARTICULUS V.

An Confessio Augustana sufficientem auctoritatem obtineat à tota Ecclesia Lutherana, cujus est Symbolum?

SUMMARIUM.

1. Lutherani amulari fors volunt Catholicos.	6. Quia non fuit perpetuò in Mundo à Christi temporibus.
2. Vera Christi Ecclesia debet habere notas & distinctiva signa à falsis sectis.	7. Nec semper invisibilis.
3. Inter que censentur etiam Perpetuitas & Visibilitas.	8. Unde nihil auctoritatis capit Confessio Augustana ab Ecclesia Lutherana tota.
4. Ubi non sunt signa vera Ecclesie, non est vera Ecclesia, & vicissim ubi sunt illa, debet esse ista.	9. Solvitur prima obiectio.
5. Lutherana Ecclesia non est vera Christi Ecclesia.	10. Secunda.
	11. Et tertia cum suis appendicibus.

Sciend.